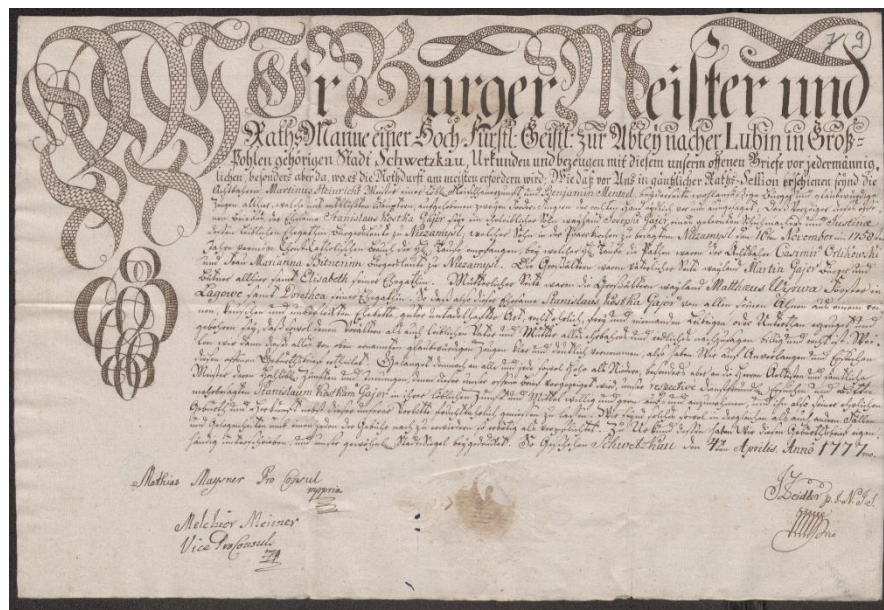

JÓZEF ZEIDLER (OK. 1744-1806) - KOMPOZYTOR MUZYKI SAKRALNEJ - Z ŚWIĘCIECHOWY I GOSTYNIA. KALENDARIUM NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ Z ŻYCIA ARTYSTY I NAJBLIŻSZEJ RODZINY. ILOŚCIOWY WYKAZ KOMPOZYCJI

Józef Zeidler pochodził ze Święciechowy (niemiecka nazwa Schwetzkau) koło Leszna, z katolickiej rodziny o rodowodzie niemieckim, jak większość mieszkańców. Nazwisko zapisywano w różnych wersjach (Zeidler, Zaidler, Zaydler, Zejdler, Zeydler, Cajdler, Caydler). Czynił tak zarówno sam kompozytor, jak i kopiści nut. Urodził się z dużym prawdopodobieństwem w 1744 roku, na co wskazują: akt zgonu z 1806 roku oraz nieliczne akta metrykalne z lat 1742, 1743 i 1745. Jednak z uwagi na braki w ciągłości akt metrykalnych, które w większości uległy spaleni w pożarze kościoła i miasta w 1780 roku, nie ma bezpośredniego dowodu dotyczącego daty jego urodzenia. Był kantorem w miejscowym kościele pw. św. Jakuba Większego Apostoła i dzierżawcą domen ziemskich. Pełnił też funkcję pisarza miejskiego.

Przytoczone tutaj najważniejsze wydarzenia sprzed roku 1797 miały miejsce w Święciechowie oraz w innych miejscowościach Wielkopolski, a po tym okresie dopiero w Gostyniu i częściowo też w Rawiczu i Zdunach. Wiązały się z najbliższymi osobami kompozytora Józefa Zeidlera, w tym z dziećmi i częścią wnuków a nawet prawnuków. Ciągłość rodziny w Gostyniu stanowią potomkowie Antoniego Dabińskiego, zięcia Zeidlera, płóciennika i piwowara, ale też muzyka oraz kopisty nut. Następnie wymienia się zstępnych Ignacego Łopińskiego, kupca, zięcia Józefa Zeidlera. W XIX wieku obserwujemy przemieszczanie się potomków kompozytora do wielu miejscowości w Wielkopolsce oraz tego obszaru, który na ówczesnych mapach nazywał się Królestwem Polskim lub Kongresowym. Ale nie tylko, bowiem szczątki niektórych z nich znajdują się na terenie byłego zaboru austriackiego i na przykład we Francji oraz w Ukrainie. W XX wieku rozsiane zostały po znacznie większym obszarze kuli ziemskiej. Kalendarium zakończono na połowie XIX wieku. Po szczegóły do historii rodziny odsyłam do wybranych źródeł i bibliografii.

APP, Dokument z akt tzw. prawnego urodzenia. Święciechowa, rok 1777, język niemiecki, z podpisem Józefa Zeidlera

1636 Święciechowa (Schwetzkau) – spis mistrzów cechów rzemieślniczych nie zawiera nazwiska Zeidler lub podobnie zapisanego.

1656-1660 – „potop szwedzki”. Czasy Amosa Komeńskiego w Lesznie.

Okolo 1680-1690 – urodził się Jan Zeidler, hipotetyczny, ale wielce prawdopodobny dziadek Józefa Zeidlera. Miejsce urodzenia nieznane.

6 października 1697 – ślub Anny Zeidlerin z Adamem Hoffmanem w parafii Wilkowo Leszczyńskie (wówczas Wilkowo Niemieckie, obecnie część Wilkowic, opodal Święciechowy i Leszna). Zbieżność nazwiska nie jest jednoznaczna z ustaleniem pokrewieństwa z przodkami Józefa Zeidlera, albowiem nie udało się tego dowieść.

5 listopada 1702 – ślub przypuszczalnie siostry wspomnianej wyżej Anny, córki Macieja w tej samej parafii.

Okolo 1715 – urodził się Michał Zeidler, hipotetyczny ojciec Józefa, syn Jana.

Okolo 1720 – urodziła się Eleonora Erbsmann, córka Antoniego, hipotetyczna matka Józefa.

Przed 1742 – zmarł Jan Zeidler, płóciennik, hipotetyczny dziadek Józefa, ojciec Michała. Wszystkie podane wyżej dane genealogiczne są obliczone szacunkowo z uwagi na spalenie się akt metrykalnych w pożarze Święciechowy w 1780 roku.

6 sierpnia 1742 Święciechowa – ślub Michała Zeidlera, organisty w miejscowym kościele z Eleonorą Erbsmann. Ten fakt metrykalny stanowi mocną podstawę hipotezy potwierdzającej rok urodzenia Józefa Zeidlera i jest kompatybilny z wiekiem przypisanym w akcie zgonu. Stanowi też o prawidłowości tezy wskazującej Michała i Eleonorę jako jedynych „kandydatów” na rodziców kompozytora.

25 października 1742 – zgon Antoniego Erbsmanna, ojca Eleonory.

19 listopada 1743 – Mateusz vel Maciej Zeidler (być może stryj Józefa) jako chrzestny ze statusem młodzieńca. Z tego względu Mateusz nie może być brany pod uwagę jako ojciec Józefa.

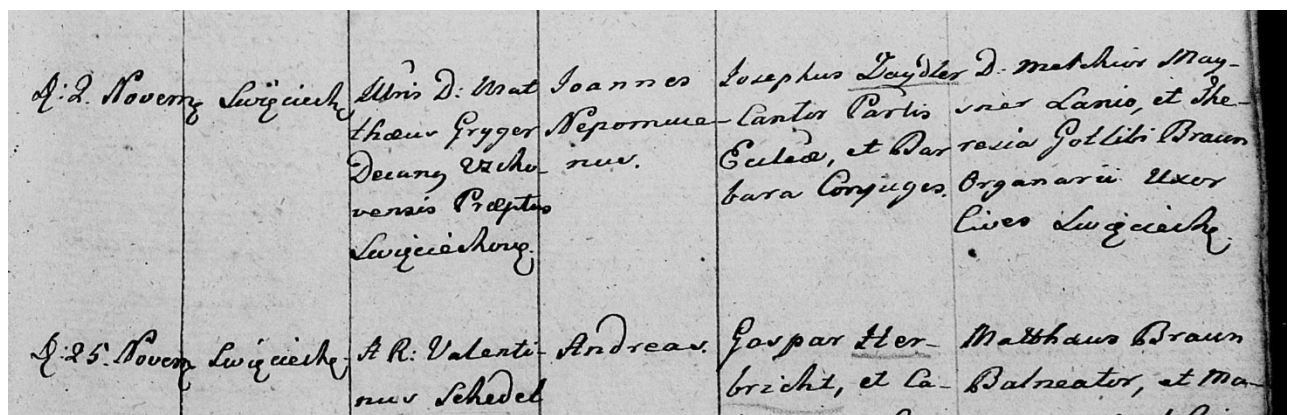
1744 – prawdopodobny rok urodzenia Józefa Zeidlera. Mógł urodzić się 19 marca lub przed tą datą. Tak wynika z tradycji nadawania imion – najpierw urodziny, potem imieniny – chociaż nie było to powszechną regułą.

1744 – prawdopodobny rok urodzenia żony Józefa Zeidlera, Barbary Schlabs, córki Andrzeja (rzeźnika) i Rozalii. Urodziła się przypuszczalnie na przełomie listopada i grudnia, co jest tylko sugestią, hipotezą z uwagi na otrzymane imię.

6 stycznia 1765 – Barbara Schlabs, córka Andrzeja, rzeźnika, matką chrzestną Józefa, syna Jana i Katarzyny Weltzlów.

Okolo 1769/70 – ślub Józefa Zeidlera z Barbarą Schlabs. Dokładna data jest nieznana z powodu braku akt metrykalnych lub innych wzmianek historycznych.

2 listopada 1770 – chrzest pierworodnego syna Jana Nepomucena. Status ojca – kantor w miejscowym kościele.

Zapis chrztu Jana Nepomucena, syna Zeidlerów z 2 listopada 1770 roku, parafia Święciechowa

30 lipca 1771 – Józef Zeidler jako chrzestny Anny Marii, córki przybyszów, ekonomów, szlachetnie urodzonych – Wojciecha Dubowicza i Katarzyny Grzybowskiej. Metryka oblatowana została również w księgach grodzkich i ziemskich wschowskich. Występuje tutaj ksiądz Walenty Schedel, wikariusz z Święciechowy. Później nosił spolszczone nazwisko Szydłowski.

13 lipca 1773 – chrzest córki Anny Marii Małgorzaty. W przyszłości używać będzie głównie imienia Maria lub Marianna. To matka przyszłej żony kapitana Jana Kuleszy, burmistrza Gostynia. Status ojca – kantor, chrzestni: Gottlieb Braun – miejscowy organista i Anna Maria, mieszcza również z Święciechowy. W tym czasie prawdopodobnie nie żyli już rodzice Józefa Zeidlera, gdyż organistą był Gottlieb Braun.

16 lutego 1775 – chrzest syna Walentego Alojzego, późniejszego pocztmistrza w Rawiczu.

26 lipca 1776 – Barbara, żona Józefa Zeidlera, matką chrzestną Jana Męczyńskiego, syna Jana i Teresy, prefektów dworu w Wilkowie Niemieckim, jak tę wieś wówczas nazywano. Mało znani, ale szlachetnie urodzeni, zostali zanotowani przez prof. Dworzaczka (słynne Teki Dworzaczka).

4 kwietnia 1777 – Józef Zeidler jako pisarz miejski uwidoczniony na dokumencie tzw. świadectwie prawnego urodzenia jako osoba sporządzająca.

11 sierpnia 1778 – chrzest córki Heleny Klary Faustyny. Przeżyła tylko 3 lata. Status ojca – kantor i pisarz miejski.

6 czerwca 1780 – pożar miasta, w tym kościoła.

24 lipca 1780 – chrzest córki Karoliny Krystyny. W przyszłości pramatki licznych potomków, w tym aktualnych mieszkańców przede wszystkim Gostynia.

1780 – w kilka miesięcy po pożarze miasta Święciechowy do Gostynia przybyli i zostali przyjęci do stanu miejskiego Maciej i Barbara Dabke. Zmienili nazwisko na Dabiński. Panieńskie nazwisko Barbary – Hampel.

1782-1784 – urodziła się i zmarła córka Joanna Cecylia. Status ojca - pisarz miejski.

1783 – od tego roku w księgach metrykalnych parafii Święciechowa jako kantor wymieniany jest Antoni Keller (ok. 1760-1826). Antoni Keller 11 lutego 1783 roku zawarł w Święciechowie związek małżeński z Barbarą Lenskin (Łęską), a świadkami tego wydarzenia byli Bernard Geister, kupiec oraz Franciszek Keller *professor germanorum*, obywatele Poznania. Możliwe kontakty Zeidlera z Poznaniem.

29 lutego 1784 - chrzest w Święciechowie Antoniego Mateusza, syna Antoniego Kellera. Rodzicami chrzestnymi byli Maciej Braun, organista, oraz Barbara Zeidler, żona notariusza Józefa Zeidlera. Przy chrzcie Dominika, drugiego syna Antoniego i Barbary Kellerów, chrzestnym był Józef Zeidler, co świadczy o pewnej zażyłości pomiędzy głównymi aktorami związanymi z muzyką kościelną w Święciechowie.

15 lutego 1785 – urodziła się córka Julianna Barbara. W przyszłości żona kapitana Andrzeja Jachelskiego, burmistrza Gostynia i Zdun.

30 czerwca 1787 – urodził się syn Piotr Józef, późniejszy landrat szamotulski.

1 maja 1788 – Józef Zeidler jako chrzestny w rodzinie Jerzego Mentzla określony został jako dzierżawca (bez przytoczenia przedmiotu i miejsca arendy) i jednocześnie pisarz miejski.

14 listopada 1792 – Anna Maria Małgorzata, córka Zeidlera, matką chrzestną w wieku 17 lat.

23 września 1793 – ślub w Święciechowie wyżej wymienionej córki kompozytora z poznańskim kupcem Ignacym Łopińskim.

1794-1795 – narodziny i zgonu w Poznaniu dwojga dzieci Łopińskich (Piotr i Józefa).

1794-1795 – ostatnie zapisy w aktach metrykalnych parafii Święciechowa dotyczące Józefa i Barbary Zeidlerów w charakterze chrzestnych lub świadka na ślubie w przypadku kompozytora.

20 listopada 1795 – przyjęcie Antoniego Dabińskiego, syna Macieja i Barbary, pochodzących z Święciechowy, późniejszego zięcia Zeidlera, do stanu miejskiego Gostynia.

1796 – narodziny i zgon Barbary, córki Łopińskich, w Rgielsku koło Wągrowca, domeny ziemskiej dzierżawionej przez Ignacego Łopińskiego. Bywał tam również Józef Zeidler, żona Barbara oraz jego córki: Karolina i Julianna.

1794-1797 – dzierżawa przez Józefa Zeidlera wsi Szczodrochowo, będącej własnością opata lubińskiego (benedyktyni).

1794-1797 – intensywne podróże Józefa Zeidlera w okolice Wągrowca, do Poznania i Lubinia.

19 stycznia 1797 – świadectwo wydane w Lesznie przez mistrza Samuela Bluehma o stopniu zniszczenia i zużycia pojazdu konnego dostarczonego przez panią [Barbarę] Zeidler.

20 kwietnia 1797 – w aktach parafii Tarnowo Pałuckie, pod wsią Rgielsko zapisano chrzest Barbary (dziecka tamtejszych włościan), którego chrzestnymi byli: *Nobilis* Ignacy Łopiński, posesor wsi oraz *Nobilis* Karolina *Zeydlerówna*, panna, siostra jego żony.

1797-1811 - narodziny sześciu córek oraz syna Ignacego Łopińskiego i Anny Marianny Małgorzaty z Zeidlerów w Gostyniu. Stąd wnioskuje się, że przeprowadzka do Gostynia nastąpiła na początku tego okresu. Trzy córki i syn zmarły w dzieciństwie. Rodziny założyły: Franciszka (1801-1877), Wiktoria (1807-1868), Antonina (1811-1888). Franciszka została żoną kapitana Jana Macieja Kuleszy, burmistrza Gostynia. Małżeństwo Antoniny było bezdzietne.

29 listopada 1799 – ślub Antoniego Dabińskiego w Popowie Kościelnym, w powiecie wągrowieckim z Karoliną Krystyną, córką kompozytora. Po ślubie zamieszkali w Gostyniu. Szeroko pojęta rodzina Dabińskich w ostatnich dwóch dekadach XVIII i pierwszej połowie XIX wieku to majątni i mający duże znaczenie społecznie gostyńscy mieszczenie.

1800 – najpóźniej w tym roku został wybudowany (budowa mogła rozpocząć się już od 1797) przez Łopińskich i niewykluczone, że również z funduszy Józefa Zeidlera, dom, zwany później „Domem Kuleszy” i Hotelem Poznańskim przy ulicy Targowisko 10.

1801-1810 – narodziny w Gostyniu sześciorga dzieci Antoniego Dabińskiego i Karoliny Krystyny z Zeidlerów.

Okolo 1803 – ślub Alojzego Walentego, syna Józefa, z Marią Kubińską (zmarła przed 1811).

4 kwietnia 1806 – zgon w Gostyniu Józefa Zeidlera. Pochowany został 7 kwietnia na cmentarzu przyklasztornym na Świętej Górze.

26 lutego 1810 – Julianna Zeidlerówna, jako panna z Rawicza, matką chrzestną Macieja Józefa, syna Antoniego Dabińskiego i Karoliny Krystyny z Zeidlerów. Żył do 1891 roku. W akcie zgonu USC Gostyń zapisano, że był synem zmarłego w Królestwie Polskim Antoniego. Natomiast zamiast nazwiska i imienia matki rodzonej podano pomyłkowo dane macochy, Marianny z Dykiertów. Maciej Józef Dabiński był znany Wincentemu Dabińskiemu (1863-1936), pierwszemu po I wojnie światowej staroście gostyńskiemu.

12 marca 1810 – zgon w Gostyniu Karoliny Krystyny, żony Antoniego Dabińskiego.

12 stycznia 1811 – zgon w Gostyniu Ignacego Łopińskiego, zięcia Zeidlera.

24 stycznia 1811 – drugi ślub w Rawiczu Alojzego Walentego Zeidlera, syna Józefa i Barbary, poczmistrza z Rawicza z rozwiedzioną Christianą Rosiną Dorotheą (wyznania ewangelickiego), primo voto Trummer z domu Schneider.

4 lutego 1811 – drugi ślub Antoniego Dabińskiego (wdowca) z Marianną z Dykiertów, której rodzina pochodziła z Ponieca.

10 lutego 1817 – ślub Franciszki Łopińskiej z burmistrzem Gostynia kapitanem Janem Maciejem Kuleszą.

6 września 1817 – zgon w Gostyniu Barbary Zeidler z Schlabsów, wdowy po Józefie, kompozytorze. Została pochowana na miejscowym cmentarzu kościoła św. Małgorzaty.

Listopad 1825 – znalezienie na progu domu Kuleszów dziecka płci żeńskiej, które nazwano Nimfą z Malczewskich.

14 stycznia 1826 – zgon Marii Łopińskiej z Zeidlerów, żony Ignacego, w Zdunach podczas pobytu u siostry i szwagra Jachelskich.

31 maja 1830 roku – ślub w Gostyniu Antoniny Petroneli z Łopińskich z Wincentym Bukowskim, uczestnikiem powstania listopadowego w stopniu porucznika.

12 czerwca 1830 – zgon w Gostyniu Marianny Dabińskiej z Dykiertów, drugiej żony Antoniego Dabińskiego.

1831 – Łukasz Gołębiowski (1773-1849), polski etnograf, historyk, bibliotekarz, tłumacz, pamiętnikarz, członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk, w książce *Gry i zabawy różnych stanów w kraju całym, lub niektórych tylko prowincjach* wydanej w Warszawie, wymienia Święciechowę i inne miejscowości z nazwiskiem Zeidlera obok takich muzyków, jak Braun, Kurpiński i Wański odgrywających dużą rolę w graniu „pięknej muzyki” w okolicach Leszna i Rawicza.

2 lipca 1835 – urodziła się Maria Józefa, córka Jana Macieja i Franciszki Kuleszów z Łopińskich.

29 i 31 stycznia 1836 – ślub Seweryna Zaydlera, syna Alojzego Walentego w Warszawie z Anną Katarzyną Juven, wyznania luterańskiego, pochodzenia szwajcarskiego. Seweryn zrobił karierę w rosyjskim sądownictwie.

17 kwietnia 1838 – urodził się Julian Stanisław Józef Kulesza, późniejszy ksiądz, syn Macieja Kuleszy.

1839/40 – przeprowadzka Antoniego Dabińskiego do Królestwa Polskiego, na plebanię do Rzejowic, do syna ks. Stanisława.

12 kwietnia 1842 – zgon w Gostyniu Piotra Józefa, landrata szamotulskiego, najdłużej żyjącego syna kompozytora. Był dziadkiem m.in. Wandy z Szymańskich Reichsteinowej, pisarki, działaczki społecznej (pseudonim Wielkopolanka).

28 października 1843 – urodził się Tadeusz Szymon Kulesza, syn burmistrza Gostynia, powstaniec styczniowy. Matką chrzestną była Julianna Jachelska, czyli Julianna z domu Zeidler, córka kompozytora.

31 stycznia 1844 – zgon Antoniego Dabińskiego w Rzejowicach (obecnie powiat radomszczański).

16 grudnia 1850 – zgon w Gostyniu Julianny Barbary, wdowy po kapitanie Andrzeju Jachelskim, najdłużej żyjącej córki i dziecka kompozytora. Małżeństwo było bezdzietne.

14 stycznia 1856 – zgon byłego burmistrza Gostynia Jana Macieja Kuleszy.

Cmentarz Parafialny w Dobrowodzie. Nagrobek z inskrypcją Seweryna Zaydlera, wnuka kompozytora. Mogily.pl

Tablica nagrobna na cmentarzu w Żyrardowie. Stanisław Zaydler, lekarz, praprawnuk kompozytora. Przypuszczalnie ostatni zmarły potomek o nazwisku rodzowym

Kompozycje (łącznie 56 przekazów)

Jest to przybliżona liczba zachowanych przekazów z utworami Zeidlera zlokalizowana w kilku archiwach i bibliotekach kościelnych (część z nich to utwory zdekompletowane). Mniejszość, bo 17, znajduje się w Bibliotece Kongregacji Oratorium św. Filipa Neri na Świętej Górze koło Gostynia:

1. Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie:

- zbiór po kapeli katedralnej w Gnieźnie: 3 nieszpory, msza, requiem, *Offertorium Paschale in D*, *Pastorella ex G*, 2 *Stabat Mater*, *Veni Creator* (łącznie 10 przekazów),

- zbiór po kapeli parafialnej z Borku Wielkopolskiego: 4 litanie, msza (łącznie 5 przekazów).

2. Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu:

- zbiór po kapeli parafialnej w Grodzisku Wielkopolskim: 4 msze

- zbiór po kapeli farnej w Poznaniu: 3 msze, 2 nieszpory, *Offertorium BMV* (łącznie 6 przekazów).

3. Archiwum oo. Paulinów na Jasnej Górze, Częstochowa:

2 msze, requiem, *O sacrum convivium*, *Benedictus qui venit*, *Boże Abrahamów*, 2 *Salve Regina*, *Salve fili pulcherrime*, *Stabat Mater* (łącznie 10 przekazów).

4. Bayerische Staatsbibliothek w Monachium:

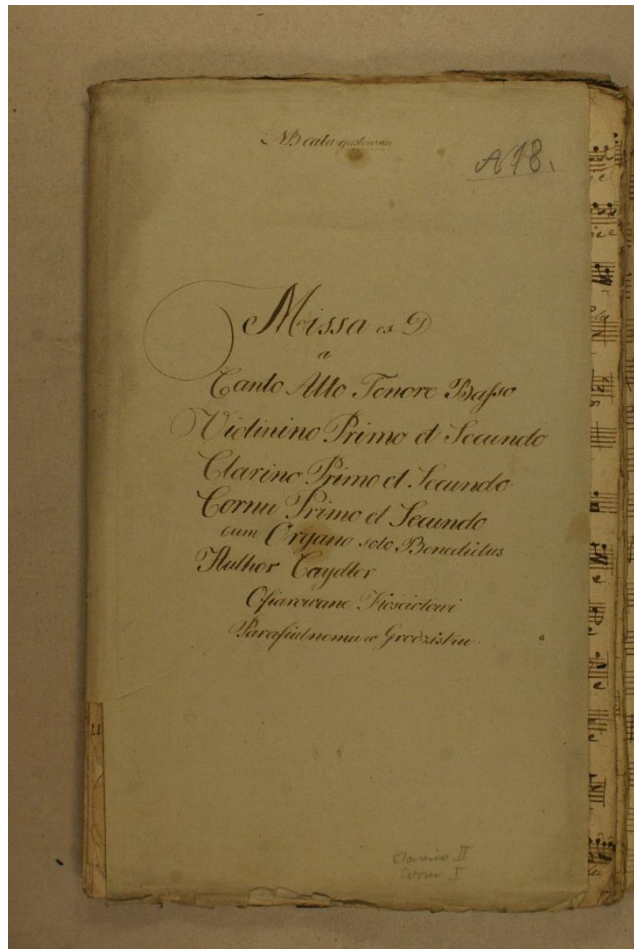
zbiór po kapeli klasztornej cystersów w Obrze: 3 msze.

5. Biblioteka Kościelna w Pilicy:

O sacrum convivium.

6. Biblioteka Kongregacji Oratorium św. Filipa Neri na Świętej Górze:

12 litanii, 2 msze, *Rorate caeli*, *Stabat Mater*, *Veni Creator* (łącznie 17 przekazów).

Karta tytułowa – Msza D-dur, przełom XVIII i XIX wieku. Zbiory z Grodziska Wlkp

Bibliografię stanowią w szczególności akta archiwalne, metrykalne i opracowania różne od XVIII do XXI wieku:

Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu

Akta chrztów, małżeństw i zgonów:

Parafia Gołanice, sygn. PM 82/1.

Parafia Gostyń, sygn. PM 87.

Parafia św. Marii Magdaleny (kolegiata) w Poznaniu, sygn. PM 229/4 i PM 229/7.

Parafia św. Mikołaja w Poznaniu, sygn. PM 228a/1.

Parafia św. Małgorzaty w Poznaniu, sygn. PM 228/2.

Parafia św. Jakuba Apostoła w Świątcechowie, sygn. PM 300/1, PM 300/14, PM 300/15.

Archiwum Państwowe w Kaliszu

Sąd Ziemski w Krotoszynie, sygn. 11/1300/0/2/362, *Akta sprawy testamentowej zmarłego w Zdunach burmistrza Andrzeja Jachelskiego 1827-1842.*

Archiwum Państwowe w Lesznie

Akta Miasta Gostynia 1793-1950, sygn. 34/16/0/-/14.

Akta miasta Świątcechowa, sygn. 34/31/0/-/378, sprawy organisty i kościelnego 1796-1845.

Archiwum Państwowe w Łodzi

Akta stanu cywilnego parafii rzymskokatolickiej w Dąbrowie Zielonej, 1818-1874, sygn. 39/1451/0.

Archiwum Państwowe w Poznaniu

Akta charakteru administracyjno-gospodarczego, sygn. 53/942/0/3.19/679, *Pretensje sukcesorów Piotra Zaydlera do Józefa Mycielskiego o należące do majątności Śmiłowa a teraz rozwiązane prawa do wyrębu lasów Kiszewskich, rok 1848.*

Akta Stanu Cywilnego parafii ewangelickiej Sandberg (Piaski k. Gostynia), sygn. 3826.

Akta Stanu Cywilnego parafii katolickiej Gostyń, sygn. 3304.

Akta parafii ewangelickiej w Rawiczu, sygn. 3844.

Akta miasta Gostyń, sygn. 53/4309/0/-/I/34, *Księga radziecka - przyjęcia do prawa miejskiego 1713-1796.*

Cechy miasta Świątcechowa z lat 1641-1802, sygn. 53/1381/0/4/26 i 07/32.

Majątek opactwa lubińskiego, sygn. 53/1444/0/2.5.1/406, *Szczodrochowo w dzierżawie Józefa Zeydlera w latach 1794-1797 oraz sprawy sporne z opatem Stanisławem Kieszkowskim – kontakty, inwentarze, korespondencja w sprawie płatności, lata 1794-1798.*

Naczelne Prezydium Prowincji Poznańskiej, sygn. 53/290/0/7.7/1166, *Die Ausstellung eines mutmasslich falschen Reisesepasses durch den vormaligen Landrat Zaydler zu Samter /Szamotuły/.*

Parafia katolicka Zduny, sygn. 53/3567/0/4/7, duplikat urodzeń, zaślubin i zgonów z lat 1824-1826, księga zgonów 1826.

Biblioteka Kórnicka

Krótką księgą osób pochowanych na cmentarzu świętogórskim, założoną po ustaniu zarazy w Roku Pańskim 1715, Gostyń 1715-1836, sygn. A/1 ; oai:www.wbc.poznan.pl:252825.

Muzeum w Gostyniu

Liber mortuorum 1817-1849, sygn. 2131.

FamilySearch - <https://www.familysearch.org/pl/search/catalog/>

Parafia Gostyń, mikrofilm 1191639, akta urodzeń 1736–1779, zgonów 1780–1799, urodzeń 1780–1793.

Parafia Popowo Kościelne, mikrofilm 2119224, księga ślubów 1799.

Opracowania i artykuły

Karl Beissert, *Schwetzkau. Geschichte einer Kleinen Stadt im Osten*, Poznań 1931.

Jan Bielski, *Widok Królestwa Polskiego czyli Najważniejsze wiadomości o wewnętrznych i zewnętrznych sprawach dawnej Rzeczypospolitej, Spis abiturientów Gymnasji ad Sanctum Mariam Magdalenam od r. 1804-1872*, Poznań 1873, t. 1, s. 304.

Eugeniusz Borowiak, *Dzieje Świątcechowy*, Leszno 2020.

Adolf Chybiński, *Słownik muzyków dawnej Polski*, Kraków 1949, s. 143.

Andrzej Czabajski, *Dzieje Rodziny Czabajskich*, mps, Gostyń 2005.

Kasper Dominikowski, *Zbiór wiadomości o Świętej Górze pod Gostyniem osiadłej przez Kongregację Oratorij Świętego Filipa Neriusza 21. Września 1836go Roku*, Sanktuarium Świętogórskiej Róży Duchownej w Gostyniu, sygn. A/11.

Jolanta Dworzaczkowa, *Reformacja a problemy narodowościowe w przedrozbiorowej Wielkopolsce*, „Odrodzenie i reformacja w Polsce” 1978, t. XXIII, s. 94-95, 98.

Łukasz Gołębiowski, *Gry i zabawy różnych stanów w kraju całym, lub niektórych tylko prowincyach*, Warszawa 1831.

Jerzy Gołos, *Polskie organy i muzyka organowa*, Warszawa 1972.

Danuta Idaszak, *Muzyka u Księży Filipinów na Świętej Górze w Gostyniu*, Gostyń 2004.

Adam Kajczyk, *Kapitan Andrzej Jachelski i kapitan Jan Kulesza – oficerowie napoleońscy w służbie magistratu gostyńskiego*, „Rocznik Gostyński” 2014, nr 1, s. 63-72.

Emil Kierski, *Opis statystyczny i historyczny obwodu Boreckiego w W.X. Poznańskiem, w powiecie krotoszyńskim, zebrany przez Emila Kierskiego*, [w:], „Roczniki Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego” 1865, T. III, s. 142,146.

- Ryszard Kołodziejczak, *Genealogiczne zmagania z legendą. Józef Zeidler (ok. 1744–1806) wielkopolski kompozytor muzyki sakralnej*. Człowiek z nut czy z krwi i kości, „Parantele” 2025, nr 10, s. 215-234.
- Ryszard Kołodziejczak, *Józef Zeidler jako dzierżawca Szczodrochowa. Przyczynek do historii życia artysty*, „Rocznik Gostyński” 2023, nr 10, s. 21-28.
- Ryszard Kołodziejczak, *Józef Zeidler (ok. 1744-1806) kantor, kompozytor, pisarz miejski. Nadpalone drzewo genealogiczne*, https://muzeum.gostyn.pl/wp-content/Dzieje_Gostynia/dg016.pdf.
- Ryszard Kołodziejczak, *Koperscy z Gostynia*, [w:] „Parantele” Rocznik Śląskiego Towarzystwa Genealogicznego we Wrocławiu, 2018, nr 3, s. 261-286.
- Ryszard Kołodziejczak, *Potomkowie i dom Jana Macieja Kuleszy (ok. 1783-1856), kapitana wojsk napoleońskich, burmistrza Gostynia*, Wrocław 2025, https://muzeum.gostyn.pl/wp-content/Dzieje_Gostynia/Potomkowie%20i%20dom%20Jana%20Macieja%20Kuleszy.pdf.
- Ryszard Kołodziejczak, *Ród Dabińskich i Zeidlerów z Świąciechowy*, Wrocław 2024, https://muzeum.gostyn.pl/wp-content/Dzieje_Gostynia/dg026.pdf.
- Ryszard Kołodziejczak, *Śladami „Wspomnień” Wandy z Szymańskich Reichsteinowej (1843-1928)*, „Rocznik Gostyński” 2024, nr 11, s. 9-21.
- Ryszard Kołodziejczak, *Tropami rodzinnymi Wandy Reichstein z Szymańskich (1843-1928) – prawnuczki kompozytora Józefa Zeidlera*, Wrocław 2026, https://muzeum.gostyn.pl/wp-content/Historia_Powiatu_Gostynskiego/Tropami%20rodzinnymi%20Wandy.pdf.
- Ryszard Kołodziejczak, *Wokół osób z pierwszej ochronki wiejskiej w Podrzeczu koło Gostynia. Zarys paranteli rodzinnych i społecznych*, Wrocław 2025, https://muzeum.gostyn.pl/wp-content/Historia_Powiatu_Gostynskiego/R.%20Ko%20C5%82odziejczak,%20Ochronka%20w%20Podrzeczu.pdf.
- Alicja Król-Kamińska, *Opowieści o Dąbrowie Zielonej*, Łódź 2018.
- Alina Mądry, *Barok, część 2 1697-1795 Muzyka religijna i jej barokowy modus operandi*, [w:] *Historia Muzyki Polskiej*, t. III, red. Stefan Sutkowski, Warszawa 2013.
- Małgorzata Osiecka, *Urzędnicy Komisji Rządowych Królestwa Polskiego w latach 1815-1867*, „Miscallanea Historico-Archivistica”, Warszawa 2014, t. XXI, s. 171-196.
- Anna Pękala, *Muzyka sakralna – ślady śpiewu kościelnego*, [w:] *Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*, „Rocznik Polsko-Ukraiński” 2016, t. XVIII, s. 119-127.
- Tadeusz Przybylski, *Zeidler (Zaydler, Zeydler) Józef*, [w:] *Wielkopolski słownik biograficzny*, red. Antoni Gąsiorowski, Wiesława Albrecht-Szymanowska, Warszawa-Poznań 1981, s. 870-871.
- Wanda Reichsteinowa z Szymańskich, *Wspomnienia z dawnego Gostynia*, „Ziemia Gostyńska” 1926, nr 2.
- Johannes Schultz, *Zür Geschichte von Schwetzkau, einer Klosterstadt im Fraustadter Land*, Köln 1971.
- Władysław Siemaszko, Ewa Siemaszko, *Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na ludności polskiej Wołynia 1939-1945*, Warszawa 2000, T. 1., s. 366.
- Grzegorz Skorupski, *Wędrówki w przeszłość. Gostyń i okolice*, Gostyń 2009.
- Dariusz Sobczak, *Ks. Władysław Zientarski (1916-1991) – badacz dziejów muzyki polskiej od XV do XIX wieku*, Lublin 2008.
- Wojciech Sowiński, *Słownik muzyków polskich dawnych i nowoczesnych [...] zawierający krótki rys historii muzyki w Polsce [...]*, Paryż 1874, s. 430-431.
- Roman Sura, *Gostyński Rynek: Domy, ludzie zdarzenia*, „Kronika Wielkopolski”, 2016, nr 1, s. 83-97.
- Robert T. Tomczak, *Studenci ze Świąciechowy na Uniwersytecie praskim w XVII i XVIII wieku*, „Rocznik Leszczyński” 2015, nr 15, s. 115-124.
- Robert T. Tomczak, *Studenti z územi Polsko-Litevské Unie na Pražské Univerzité v 17.-18. stoletní*, [w] „Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis”, 2016, tonus LVI, fasc. 2, Pag. 33-95.
- Bronisław Świdorski, *Ilustrowany opis Leszna i ziemi leszczyńskiej*, Leszno 1928.
- Władysław Zientarski, *Józef Zeidler*, „Muzyka” 1967, nr 4 (47), s. 29-36.

Biogramy

- Ryszard Kołodziejczak, *Józef Zeidler (ok. 1744–1806)*, Muzeum Gostyń, https://muzeum.gostyn.pl/wp-content/Gostynski_Slownik_Biograficzny/Z/zeidler%20j%20C3%B3zef.pdf ;
- Ryszard Kołodziejczak, *Antoni Dabiński (ok. 1776-1844)*, Muzeum Gostyń, https://muzeum.gostyn.pl/wp-content/Gostynski_Slownik_Biograficzny/D/dabi%20C5%84ski%20antoni.pdf;
- Alina Mądry, *Zeidler, Józef* [Caydler / Zaidler / Zaydler / Zejdler / Zeydler] (ur. Świąciechowa koło Leszna, ok. 1744, zm. Gostyń, 4 kwietnia 1806), kompozytor, muzyk nieznannej specjalności, być może organista, kopista, pisarz miejski, dzierżawca majątku, [w:] *Słownik muzyków Rzeczypospolitej XVIII wieku* (projekt), <https://slownikmuzykow.pl/index-osobowy/>;
- Alina Mądry, *Zeidler, Michał* [Caydler / Zaidler / Zaydler / Zejdler / Zeydler] (dz. 1742 – przed 1780), organista, [w:] *Słownik muzyków Rzeczypospolitej XVIII wieku* (projekt), <https://slownikmuzykow.pl/index-osobowy/>;
- Polska Biblioteka Muzyczna, *Józef Zeidler (ok. 1744–1806) – biogram* (Ryszard Kołodziejczak), spis kompozycji, charakterystyka twórczości – (prof. Alina Mądry), <https://polskabibliotekamuzyczna.pl/encyklopedia/zeidler-jozef/>.

Inne

Grzegorz Mencil, strona genealogiczna, *Pradzieje*, www.pradzieje.com.

Kalendarium powstało w wyniku kwerendy prowadzonej od kwietnia 2023 roku do stycznia 2026 roku oraz na podstawie przedmiotowych opracowań własnych i znacznej pomocy w ustalaniu potomków Józefa Zeidlera przez Grzegorza Mencla. Wyniki pracy stanowią „rewolucyjny” postęp w stosunku do opisów ks. Władysława Ziętarskiego z 1967 roku dotyczących biografii kompozytora, według których prawie połowę życia spędził w świętogórskim klasztorze. Ks. Zientarski nie ustalił też jego pochodzenia oraz licznej rodziny. Wykaz kompozycji został zaczerpnięty z zestawienia wykonanego przez prof. Alinę Mądry w *Encyklopedii Polskiej Biblioteki Muzycznej* – hasło: *Józef Zeidler (ok.1744-1806)*.

Wszelkie uwagi uprzejmie proszę zgłaszać na adres e-mail: kolard@wp.pl.
Wrocław, 18 kwietnia 2026 roku.